

5

מדינת ישראל

משרדי הממשלה

משרד

מדי

4-35

מס' תיק

4-35

וילא חבל עזה ופתחת רפיח

1986

מדינת ישראל
ארכיון המדינה

35

גל

מחלקה

שאלון כנס
לשכת כהנא

שם תיק: רה"מ שמעון פרס - ישובי חבל עזה ופתחת רפיח

מזהה פיזי: גל-35/14136

מזהה פריט: R0002ond

כתובת: 2-106-10-6-8 תאריך הדפסה: 06/02/2022

מדינת ישראל
משרדי הממש

מס' תיק מקורי

4-35

לשכת ראש המחלקה

ת"ד 92 - ירושלים

טל 241222

ירושלים, ג' באייר תשמ"ו
12 במאי 1986

21-05-1986
169-24
849-1

לכבוד
מזכירות הקבוץ הרחי
רח' רובנוב 7
תל - אביב

א.נ.נ.

ההצעה שהפניתי לראש הממשלה ושר הבטחון להעתיק ממקומו את קבוץ נצרים לתחומי הקו הירוק עוררה ויכוח ציבורי רחב ותגובות שונות שרובן התעלמו מן הנימוקים האמיתיים שהביאו לגיבושה של ההצעה על כל משמעויותיה והתמקדו בהתקפות שלוחות רסן שבסיסן סממאות שרופות.

בסוף השבוע פנה אלי ראש הממשלה וביקשני להסיר את הצעתי המקורית בנושא נצרים משיקולים השמורים עמו. לפניה זו הצטרפו פניות רבות של גופים ושל חברים כשהמשותף לכולם חוסר נכונות להתייחס לנושא במונחים התישבותיים ומקצועיים וחזרה לויכוח פוליטי מפלגתי. האמת היא כי התגובות וההתייחסות נוחנות לי את הנוחוושה הקשה שאנחנו עדיין חיים בתקופה שבה העם והמערכות הפוליטיות אינם בשלים לדיונים ענייניים על עתיד ההתישבות וכי הטראומה של פינוי ימית הווירה את רובנו חרדים לעתיד וחסרי יכולת הוודינות.

לאחר לבטים קשים מאד ולמרות שאני משוכנע כי הדרך שבה הצעתי להתמודד עם הבעיות שעלו ברצועת עזה היא אולי הפתרון היחידי למצוקות שאליהן נקלענו ולמרות הגיבוי המלא שאני זוכה לו מהדרג המקצועי ובעיקר בעקבות בקשתו של ראש ממשלת ישראל, אני מודיע לכם בזה כי החלטתי להוריד את הצעתי להעתיק את קיבוץ נצרים לתחומי הקו הירוק.

אבקשכם להודיע לחברי הקבוץ כי אחד השיקולים המכריעים להחלטתי המיידית היא כי אין ברצוני להשאיר את חברי נצרים בתחושה של אי ודאות לגבי עתידם.

מאחר ואני משוכנע שחברי נצרים, בליווי הנאמן של ונועתכם, יכולים להפוך את המשק לקבוץ פורח גם במיקומו הנוכחי, אני מאחל לכם ולכולנו הצלחה.

לסיכום, ברצוני להבהיר כי ללא קשר עם קבוץ נצרים חייב להימשך מאבק נגד הקמונו של ישוב לפליטים ערבים בתל סולטאן משיקולים שעמדהי עליהם בעבר.

מאחר ואני סבור כי יש לבצע את הסכם השלום עם מצרים על כל מרכיביו, נצטרך להציע מיקומים אלטרנטיביים ברצועה לישוב פליטי מחנה קנדה.

ב כ ר כ ה.

נסים זווילי

ראש החטיבה להתישבות

העתק:

ראש הממשלה, מר שמעון פרס

שר הבטחון, מר יצחק רבין

יו"ר ההנהלה הציונית, מר אריה ל. דולצין

ראש החטיבה להתישבות, מר מתי דרובלס

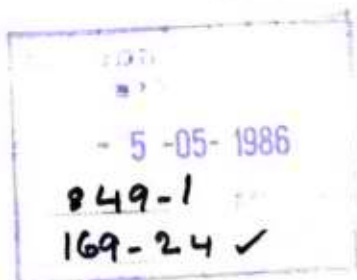
לשכת ראש המחלקה
ת"ד 92 ירושלים
טל 241222

ירושלים, כ"ו ניסן, תשמ"ו
5 במאי 1986

שר הבטחון
מר יצחק רבין

לכבוד
ראש הממשלה
מר שמעון פרס

א.נ.

נושא יישובם מחדש של פליטי מחנה קנדה בתחום הרצועה עלה לדיון ציבורי רחב. לאחר שהדיו נרגעו כמקצת, ברצוני להעלות הצעה מסודרת למיקום אלטרנטיבי ליישוב הפליטים בתחומי הרצועה.

אינני רוצה לעמוד על השיקולים שהביאו להחלטה בשנים 76-1975 להתחיל ליישב יהודים בתחומי רצועת עזה מאחר ובמשך השנים משתנים יעדים לאומיים. אני רק יכול להעריך שאילו ההחלטות בנושא זה היו מתקבלות היום, כנראה שאיזור רצועת עזה לא היה נכלל במפת ההתישבות היהודית.

באזור גוש קטיף, המהווה חלק הדרומי ממערך ההתישבות בחבל עזה, קיימים 9 ישובים, כאשר חבל ארץ זה מהווה את השטח הרצוף ביותר של אדמות מדינה בחבל עזה. גוש קטיף מכיל כ-30,000 דונם. ההשואה בין סכ"ה האוכלוסיה היהודית הקיימת והמתוכננת בגוש לסכ"ה האוכלוסיה הערבית בחבל עזה איננה רלוונטית לגבי גוש קטיף. לגבי סכ"ה האוכלוסיה הערבית בחבל עזה תוספת הפליטים לאזור תל סולטן- איננה משמעותית אולי, אך לגוש קטיף תוספת זו משמעותית.

רצף אדמות המדינה, ומיעוט אוכלוסיה ערבית הביא לכך שעיקר תכנית ההתישבות בחבל עזה תתמקד בגוש קטיף. גם אזורי מגורים וגם פעילות משקית (חקלאות, תעשייה ותיירות).

באזור תכנית פיתוח תיירותית נרחבת המתבססת על המשאבים הטבעיים של האזור- חוף הים, דיונות, אתרי עתיקות וכו'. הכביש האזורי המקשר בין הישובים ואשר יוצא בין הקבוצים סופה וחולית יוצר אף קשר בין גוש התישבות זה לחבל הבשור. ללא מעבר דרך רכוזי אוכלוסיה ערבית הנמצאת מזרחית לגוש (בחן יונס - כ-80,000 נפש ורפיח כ-60,000 נפש).
אנו רואים בגוש קטיף חלק מתכנית ההתישבות כוללת לאורך הגבול המצרי - תכנית הכוללת את גוש קטיף, חבל הבשור ואזור ניצנה.

ההתישבות החילונית בגוש קטיף תתבסס בשלביה הראשונים על התשתית האזורית של חבל הבשור (בתי ספר וכו'). נגישות בטוחה לגוש חשובה מאוד לאוכלוסית הגוש ולפתוח התיירות. תוספת הפליטים דוקא בגוש זה ובקרבה לכביש האזורי יכולה לפגוע וליצור מוקדי חיכוך מיותרים.

כל זמן שאין הוולטה ממשלתית שמגמתה להפסיק או לצמצם את פיתוחו של גוש קטיף על ישוביו הקיימים ועל מפעליו האזוריים, נראה לי כי המיקום המוצע ליישובם של פליטי מחנה קנדה הוא בעייתי ויוצר מוקדי חיכוך מיותרים בין אוכלוסיה יהודית וערבית.

לשכת ראש המחלקה
ת"ד 92 ירושלים
טל 241222

- 2 -

אותו הגיון שצריך להנחות אותנו ולקבוע שאין מקימים ישוב יהודי בלב אוכלוסיה ערבית צפופה. צריך לקבוע שאין ליזום הקמת ישוב לפליטים הערבים בתוך גוש המיועד להתיישבות יהודית לפי החלטות הממשלה.

מכיון שכך. ברצוני להציע מיקום אלטרנטיבי לישובם של פליטי קנדה והוא איזור נצרים. באיזור זה 3500 דונם קרקעות מדינה והוא ממוקם בשולי העיר עזה מצפון (עם 180.000 נפש) ומדרום (בורג 13.000 נפש ונוצירת כ-23.000 נפש)

ב-1984 כמבצע ההתנחלות של ערב הבחירות הפכה היאחזות הנח"ל נצרים לקיבוץ במסגרת תנועת הקיבוץ הדתי כחלק מגוש התיישבותי של התנועה הכולל את סעד עלומים ונצרים.

הנימוקים העיקריים לישוב זה היו הצורך להשתלט על קרקעות מדינה ברצועה ולבלום רצף התיישבות ערבית בין עזה מצפון ובורג' ונוצירת מדרום. שני שיקולים שהיו ונוהרו מוטעים עד היום. ברצוני להזכיר שרצועת עזה איננה הגליל והקמת ישוב יהודי בתוך אוכלוסיה של כ-250.000 ערבים היא חסרת תכלית ויש להניח כי נוכח מהר מאד שאין בה כדי להשיג אף יעד החישובי שיש לו חשיבות לאומית.

החלטה זו היא חסרת אחריות כלפי עשרות המשפחות שיתגוררו בקיבוץ בעתיד.

אי לכך אני מציע להעביר ישוב זה לתחומי הקו הירוק באחד מארבעת האתרים המוצעים באזור עלומים.

לסיכום. מאחר ואין ועדת שרים לענייני התיישבות שבה ניתן לקיים דיונים בנושא התיישבות ומאחר ונושא זה על הבטיו השונים מחייב דיון מעמיק והכרעה מהירה. אבקשכם למצוא את הפורום המתאים לקיים דיון בהצעתי הבאה כדי למנוע קבלת החלטות שתוצאותיהן עלולות להיות שליליות והרסניות לטווח הרחוק.

בסיסה של הצעה זו הוא מקצועי התיישבותי לחלוטין ויש בה כדי לתת תשובה הולמת לחלק מבעיות האזור.

נכבד רב.

נסים זילי
ראש החטיבה להתיישבות

לוטה:
נספח - הצעות לאתורים חליפיים
לקבוץ נצרים
מפת אזור תל-סולטן
מפת אזור נצרים

העתק:
מר א.ל. דולצין, יו"ר הנהלת הסוכנות
מר מתי דרובלס. ראש החטיבה להתיישבות

נספח - איתור חליפי לנצרים

- איתור מספר 1: נ.צ.מ. 0944-0916, גבעה נטועה אקליפטוסים רובם במצב ירוד. הקרקע בידי ק.ק.ל. קרקע חולית. מן האתר נשקף נוף יפה לצפון, לצפון מערב ולדרום.
- איתור מספר 2: נ.צ.מ. 0965-0937, גבעות נטועות אקליפטוסים ופסי שטח מעובדים (כנראה ע"י מושבי הנגב) קרקע חולית, חול לס וכורכר. נוף יפה למערב, לצפון מערב ולדרום.
- איתור מספר 3: נ.צ.מ. 0960-0920, גבעה שטוחה, השטח מעובד - פלחה - לא מרושת ע"י מושבי הנגב. קרקע לס, לס-חול, נוף יפה למערב ולדרום.
- איתור מספר 4: גבעה בגובה 102 מ' מעל פני הים. נ.צ.מ. 102/096 קרקע לס וחול עם כורכר, מהווה קטע מרכס סעד - עלומים - בארי. השטח חקור ומעובד ע"י קבוץ עלומים. נוף יפה לצפון ולמערב. סמוכה לשמורות בתרונות בארי ("המכתש") נמצאת מדרום לגבעה המוצעת.
- תשתית קרובה מאד לנקודה, רחוקה מעלומים 1 ק"מ.

תא 4008130 453
תל אביב 11 21 1130

12-04-1986

11 12 52

111

169-24

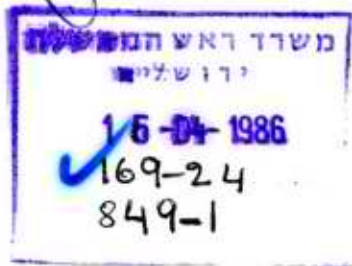
משרד ההימ
קדית הממשלה
ירושלים

אנו מופתעים ונרגשים מהתבטאותך בנושא ההתיישבות בחבל עזה ומתנגדים
סתוקפ למינהל עצמי בעזה תחילה
מושב נצר חזני

חזרה ...

15 58

1008055 109 יר יר
1500 14 48 ירושלים

לראש תממשלה משרד ראש הממשלה
ירושלים

נכבדי נוסח הסכנה כי ישנם של חמשת אלפים מפליטי מחנה קנדה
ובתל-סולטן ייצור מצב בלתי אפשרי ופצצת זמן ביחסים בין יהודים
וערבים ברצועה. אודה לך אם תעשה כל מאמץ כדי שתממשלה תאחד את
הוילופי ברצועה להתיישבות הפליטים.
בכבוד רב
נסים זוילי ראש חטיבה להתיישבות

APR 11 4 35

TELEGRAMME

TELEGRAM

י מברקה יר 3
י מברקה תא 33312

138

תאחא 4008153 469
תלאביב בטלפון מנוה דקלים 46 11 1250 תמ4
כ/ש החתמה שמה/ פרס פילם-ראש החתמה
אנא אל תתן ידך לבגידה בהתיישבות הציננית
חבל עזה

תושבי נוה דקלים
ד נ חופ עזה

ספ 4תמ

י מברקה יר 3צ

TELEGRAMME
ק
TELEGRAM

ק.מ. 1:10,000

בדולח

בני עצמון

קטיף 8

פארק תעשיתי
אזורי

רפיח

כאח שדח

מרכז לקיט
ולשרותים

רפיח ים

מחנה זמני

מחנה פליטים תל סולטן

